

दिव्यांग उमेदवारांकरीता मार्गदर्शक सूचना

विषय:- दिव्यांग व्यक्ती लिहिण्याकरीता सक्षम नसल्यास त्यांच्या मागणीप्रमाणे परीक्षेच्या वेळी लेखनिक व इतर सोयी-सवलती उपलब्ध करून देणेबाबत.

केंद्र शासनाकडून दिव्यांग व्यक्ती (समान संधी, संपूर्ण सहभाग व हक्कांचे संरक्षण) अधिनियम, १९९५ ऐवजी दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ दिनांक १९ एप्रिल, २०१७ पासून लागू करण्यात आला आहे. सदर अधिनियमातील तरतुदी लक्षात घेऊन क्रमांक ३४-०२/२०१५-डीडी-तीन, दिनांक २९ ऑगस्ट, २०१८ रोजीच्या कार्यालयीन ज्ञापनाद्वारे केंद्र शासनाकडून 'लक्षणीय(Benchmark) दिव्यांगत्व असलेल्या व्यक्तींची परीक्षा आयोजित करण्याकरीता मार्गदर्शक सूचना २०१८' (Guidelines for conducting written examination for Persons with Benchmark Disabilities २०१८) जारी करण्यात आल्या आहेत. सदर मार्गदर्शक सूचनांनुसार दिव्यांग व्यक्तींच्या परीक्षा आयोजित करताना संपूर्ण देशभरात एकसारखे व सर्वसमावेशक धोरण असणे आवश्यक आहे. त्यानुसार प्रस्तुत मार्गदर्शक सूचनांच्या आधारे महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत आयोजित परीक्षांमध्ये लक्षणीय (Benchmark) दिव्यांगत्व असलेले उमेदवार लिहिण्याकरीता सक्षम नसल्यास त्यांच्या मागणीप्रमाणे परीक्षेच्या वेळी लेखनिक तसेच अन्य सोयी-सवलती उपलब्ध करून देण्याच्या अनुषंगाने खालील मार्गदर्शक सूचना विहित करण्यात येत आहेत:-

१.१ लेखनिक आणि/अथवा अनुग्रह कालावधीची अनुज्ञेयता:-

- १.१.१ दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ मधील कलम २ (आर) मध्ये विहित केलेल्या व किमान ४०% लक्षणीय (Benchmark) दिव्यांगत्व असलेल्या उमेदवाराने मागणी केल्यास आयोगाने विहित केलेल्या अटीच्या अधीन राहून लेखनिक आणि/अथवा अनुग्रह कालावधी अनुज्ञेय आहे.
- १.१.२ लेखनिक आणि/अथवा अनुग्रह कालावधीची सुविधा घेण्याकरीता लक्षणीय (Benchmark) दिव्यांगत्व असलेल्या उमेदवाराने शासनाकडून वेळोवेळी विहित करण्यात आलेल्या नमुन्यातील वैध दिव्यांगत्वाबाबतचे प्रमाणपत्र (Certificate of Disability) धारण करणे व ते परीक्षेच्या वेळी सादर करणे आवश्यक आहे.
- १.१.३ लेखनिकाची आणि/अथवा अनुग्रह कालावधीची आवश्यकता असलेल्या दिव्यांग उमेदवाराने केंद्र शासनाच्या दिनांक २९ ऑगस्ट, २०१८ रोजीच्या मार्गदर्शक सूचनांद्वारे विहित करण्यात आलेले 'दिव्यांगत्वामुळे उमेदवार स्वतः उत्तरे लिहिण्यासाठी सक्षम नसल्याबाबतचे विहित प्राधिका-याने प्रमाणित केलेले प्रमाणपत्र' (Certificate regarding physical limitation in an examinee to write) धारण करणे व ते परीक्षेच्या वेळी सादर करणे आवश्यक आहे. (प्रमाणपत्राचा नमुना(नमुना क्रमांक - ११) सोबत जोडण्यात आला आहे.)
- १.१.४ खालील दिव्यांगत्व प्रकारातील उमेदवारांनी उत्तरे लिहिण्यासाठी सक्षम नसल्याबाबतचे प्रमाणपत्र (Certificate regarding physical limitation in an examinee to write) सादर करणे अनिवार्य नाही :-

(१) Blindness

(२) Locomotor disability - both arm affected-BA

(३) Cerebral palsy

१.२ उमेदवार स्वतः लेखनिकाची व्यवस्था करणार असल्यास लक्षात घ्यावयाच्या महत्वाच्या बाबी:-

- १.२.१ उमेदवार स्वतः लेखनिकाची व्यवस्था करणार असल्यास लेखनिकाची शैक्षणिक अर्हता उमेदवाराच्या शैक्षणिक अर्हतेपेक्षा एक टप्पा कमी असणे आवश्यक आहे. त्याकरीता उमेदवाराने परीक्षेच्या वेळी विहित नमुन्यामध्ये(नमुना क्रमांक-१२) वचनपत्र (Letter of Undertaking for Using Own Scribe) भरून देणे आवश्यक आहे.

- १.२.२ दिव्यांग उमेदवारास ज्या परीक्षेकरीता लेखनिकाची मदत घ्यावयाची आहे, त्या परीक्षेकरीता संबंधित लेखनिक त्याच वर्षी किंवा त्यापूर्वी कोणत्याही वर्षी उमेदवार असल्यास उमेदवारास अशा लेखनिकाची निवड करता येणार नाही.
- १.२.३ एखाद्या व्यक्तीने एका उमेदवारास लेखनिक म्हणून मदत केल्यास सदर व्यक्ती त्याच उमेदवारास पुन्हा पुढील परीक्षांमध्ये लेखनिक म्हणून मदत करू शकेल. परंतु, लेखनिक म्हणून एखाद्या उमेदवाराला मदत केलेली व्यक्ती दुस-या उमेदवाराला लेखनिक म्हणून काम पाहू शकणार नाही.
- १.२.४ आयोगामार्फत एखाद्या पदावर निवड झालेली व्यक्ती दिव्यांग उमेदवारास लेखनिक म्हणून काम पाहू शकणार नाही.
- १.२.५ वेगवेगळ्या विषयाच्या पेपरसाठी मुख्यत्वेकरून भाषाविषयक पेपरसाठी वेगवेगळे लेखनिक घेण्याची दिव्यांग उमेदवारास परवानगी राहिल. तथापि, एका विषयाकरीता एकच लेखनिक घेता येईल. उमेदवाराने त्याच्या विनंती अर्जामध्ये त्याप्रमाणे स्पष्ट उल्लेख करणे आवश्यक आहे.
- १.२.६ दिव्यांग उमेदवाराने लेखनिकाच्या निवडीसंदर्भातील सदर सूचनांचे कोणत्याही प्रकारे उल्लंघन केले असल्याचे कोणत्याही टप्प्यावर निदर्शनास आल्यास उमेदवार व लेखनिकावरील इतर कायदेशीर कारवाईसह संबंधित उमेदवाराची उमेदवारी रद्द करण्यात येईल अथवा आयोगाच्या स्वेच्छाधिकारानुसार आयोगामार्फत निवडीकरीता प्रतिरोधित (Debar) करण्यात येईल.

१.३ लेखनिक आणि/अथवा अनुग्रह कालावधीकरीता पूर्व परवानगी घेणे :-

- १.३.१ दिव्यांग उमेदवाराने जाहिरातीस अनुसरून ऑनलाईन पद्धतीने अर्ज सादर करताना दिव्यांगत्वाच्या प्रकाराची नोंद केल्यानंतर त्यास लेखनिकाची तसेच अनुग्रह कालावधीची आवश्यकता आहे किंवा नाही याबाबतची माहिती भरणे आवश्यक आहे. तसेच, लेखनिकाची आवश्यकता असल्यास लेखनिकाची व्यवस्था उमेदवार स्वतः करणार आहे की आयोगाच्या कार्यालयामार्फत लेखनिकाची व्यवस्था करावी लागणार आहे, याचाही स्पष्ट उल्लेख असणे आवश्यक आहे.
- १.३.२ परीक्षेच्या वेळी लेखनिकाची आणि/अथवा अनुग्रह कालावधीची आवश्यकता असल्याबाबत जाहिरातीस अनुसरून ऑनलाईन पद्धतीने ऑनलाईन अर्ज सादर केल्याच्या दिनांकापासून ७ दिवसांच्या आत सोबतच्या विहित नमुन्यामध्ये (प्रपत्र-१ अथवा प्रपत्र-२) आयोगाकडे विनंती अर्ज करून लेखनिक आणि/अथवा अनुग्रह कालावधीची आवश्यकता असल्याबाबत स्पष्ट मागणी करणे आवश्यक आहे. विनंती अर्ज टपालाद्वारे किंवा desk3.mpsc@maharashtra.gov.in या ईमेलवर पाठविण्यात यावा.
- १.३.३ लेखनिकाच्या मदतीची आवश्यकता असणा-या उमेदवाराने पूर्व परवानगीकरीता खालील कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे:-

(१) विनंती अर्ज (सोबत जोडलेल्या नमुन्यामध्ये) (प्रपत्र-१ अथवा प्रपत्र-२)

(२) शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्रमांक अप्रकि-२०१२/प्र.क्र.२९७/आरोग्य-६, दिनांक ६ ऑक्टोबर, २०१२ अथवा शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्रमांक अप्रवि-२०१८/सीआर४६/आरोग्य-६, दिनांक १४ सप्टेंबर, २०१८ नुसार संगणक प्रणालीद्वारे वितरित करण्यात आलेले विहित नमुन्यातील व कायमस्वरूपी किमान ४०% दिव्यांगत्व असल्याबाबतच्या प्रमाणपत्राची छायांकित प्रत.

(३) दिव्यांगत्वामुळे उमेदवार स्वतः उत्तरे लिहिण्यासाठी सक्षम नसल्याबाबत विहित प्राधिका-याने प्रमाणित केलेल्या प्रमाणपत्राची छायांकित प्रत (Certificate regarding physical limitation in an examinee to write) (सोबत जोडलेल्या नमुन्यामध्ये)(नमुना क्रमांक-११)

(४) लेखनिकाच्या आधार कार्डची छायांकित प्रत.

- १.३.४ केवळ अनुग्रह कालावधीची (Compensatory Time) मागणी करणा-या उमेदवारांनी पूर्व परवानगीकरीता आयोगास खालील कागदपत्रे सादर करणे अनिवार्य आहे:-

- (१) विनंती अर्ज (सोबत जोडलेल्या नमुन्यामध्ये) (प्रपत्र-१ अथवा प्रपत्र-२)
- (२) शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्रमांक अप्रकि-२०१२/प्र.क्र.२९७/आरोग्य-६, दिनांक ६ ऑक्टोबर, २०१२ अथवा शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्रमांक अप्रवि-२०१८/सीआर४६/आरोग्य-६, दिनांक १४ सप्टेंबर, २०१८ नुसार संगणक प्रणालीद्वारे वितरित करण्यात आलेले विहित नमुन्यातील व कायमस्वरूपी किमान ४०% दिव्यांगत्व असल्याबाबतच्या प्रमाणपत्राची छायांकित प्रत.
- (३) दिव्यांगत्वामुळे उमेदवार स्वतः उत्तरे लिहिण्यासाठी सक्षम नसल्याबाबत विहित प्राधिका-याने प्रमाणित केलेल्या प्रमाणपत्राची छायांकित प्रत (Certificate regarding physical limitation in an examinee to write) (सोबत जोडलेल्या नमुन्यामध्ये)(नमुना क्रमांक-११)
- १.३.५ लेखनिक आणि/अथवा अनुग्रह कालावधीकरीता केलेला विनंती अर्जातील तपशील संपूर्णपणे भरलेला असणे व त्यावर उमेदवाराची स्वाक्षरी/अंगठा तसेच लेखनिकाची स्वाक्षरी(लागू असल्यास) असणे आवश्यक आहे.
- १.३.६ दिव्यांग उमेदवारांनी आवश्यक कागदपत्रांसह केलेल्या विनंती अर्जाची व त्यांच्या प्रमाणपत्रांची तपासणी करून परीक्षेच्या वेळी मूळ प्रमाणपत्रांची पडताळणी करण्याच्या अधीन राहून त्यांना मागणीप्रमाणे लेखनिकाची आणि/अथवा अनुग्रह कालावधीची परवानगी देण्यात येईल. अशा प्रकारे पूर्व परवानगी दिलेल्या उमेदवारांची नावे आयोगाच्या संकेतस्थळावर परीक्षेपूर्वी प्रसिध्द करण्यात येतील.
- १.४ प्रत्यक्ष परीक्षेच्या वेळी अवलंबविण्यात येणारी कार्यपद्धत:-
- १.४.१ लेखनिकाची आणि/अथवा अनुग्रह कालावधीची पूर्व परवानगी देण्यात आलेल्या दिव्यांग उमेदवारांनी परीक्षेच्या दिवशी संबंधित उपकेंद्रप्रमुख/समवेक्षक यांच्याकडे सर्व संबंधित मूळ प्रमाणपत्रे तपासणीकरीता सादर करणे अनिवार्य आहे.
- १.४.२ लेखनिकाची आवश्यकता असणा-या व आयोगाच्या कार्यालयाकडून पूर्व परवानगी घेतलेल्या दिव्यांग उमेदवारांनी परीक्षेच्या वेळी खालील कागदपत्रे सादर करणे अनिवार्य आहे:-
- (१) शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्रमांक अप्रकि-२०१२/प्र.क्र.२९७/आरोग्य-६, दिनांक ६ ऑक्टोबर, २०१२ अथवा शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्रमांक अप्रवि-२०१८/सीआर४६/आरोग्य-६, दिनांक १४ सप्टेंबर, २०१८ नुसार संगणक प्रणालीद्वारे वितरित करण्यात आलेले विहित नमुन्यातील व कायमस्वरूपी किमान ४०% दिव्यांगत्व असल्याबाबतचे मूळ प्रमाणपत्र व त्याची स्वसाक्षांकित छायांकित प्रत.
- (२) दिव्यांगत्वामुळे उमेदवार स्वतः उत्तरे लिहिण्यासाठी सक्षम नसल्याबाबत विहित प्राधिका-याने प्रमाणित केलेले मूळ प्रमाणपत्र (नमुना क्रमांक-११)(Certificate regarding physical limitation in an examinee to write) व त्याची स्वसाक्षांकित छायांकित प्रत.
- (३) लेखनिकाचे मूळ आधार कार्ड (ओळख पडताळणीसाठी) व त्याची स्वसाक्षांकित छायांकित प्रत.
- (४) लेखनिकाची मदत घेणा-या उमेदवाराने लेखनिकासह द्यावयाचे विहित नमुन्यातील(नमुना क्रमांक-९) संयुक्त प्रमाणपत्र (लेखनिकाच्या पासपोर्ट आकाराच्या फोटोसह)
- (५) स्वतःचा लेखनिक वापरण्यासंदर्भात विहित नमुन्यातील(नमुना क्रमांक-१२) मूळ वचनपत्र (Letter of Undertaking for Using Own Scribe)
- १.४.३ केवळ अनुग्रह कालावधीची (Compensatory Time) पूर्व परवानगी देण्यात आलेल्या उमेदवारांनी परीक्षेच्या पूर्वी तपासणीकरीता खालील मूळ कागदपत्रे तसेच त्यांच्या छायांकित प्रती सादर करणे अनिवार्य आहे:-
- (१) शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्रमांक अप्रकि-२०१२/प्र.क्र.२९७/आरोग्य-६, दिनांक ६ ऑक्टोबर, २०१२ अथवा शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्रमांक अप्रवि-२०१८/सीआर४६/आरोग्य-६, दिनांक १४ सप्टेंबर, २०१८ नुसार संगणक प्रणालीद्वारे वितरित करण्यात

आलेले विहित नमुन्यातील व कायमस्वरूपी किमान ४०% दिव्यांगत्व असल्याबाबतचे मूळ प्रमाणपत्र व त्याची स्वसाक्षात्कृत छायांकित प्रत.

(२) दिव्यांगत्वामुळे उमेदवार स्वतः उत्तरे लिहिण्यासाठी सक्षम नसल्याबाबत विहित प्राधिका-याने प्रमाणित केलेले मूळ प्रमाणपत्र (नमुना क्रमांक-११)(Certificate regarding physical limitation in an examinee to write) व त्याची स्वसाक्षात्कृत छायांकित प्रत.

(३) अनुग्रह कालावधीची (Compensatory Time) मागणी करणा-या उमेदवाराने द्यावयाचे प्रमाणपत्र (नमुना क्रमांक-१०)

- १.४.४ उपरोक्त सर्व कागदपत्रे प्रत्येक पेपरकरीता स्वतंत्ररित्या सादर करणे अनिवार्य आहे.
- १.४.५ पूर्व परवानगी देण्यात आलेल्या दिव्यांग उमेदवारांपैकी लेखनिकाची स्वतः व्यवस्था करणा-या उमेदवारांबाबत संबंधित लेखनिकाच्या परीक्षा केंद्रावरील उपस्थितीबाबतची जबाबदारी उमेदवाराची राहिल. लेखनिक उपस्थित नसल्याच्या कारणास्तव ऐनवेळी लेखनिकाची व्यवस्था आयोगाच्या कार्यालयाच्या कार्यालयामार्फत कोणत्याही परिस्थितीत केली जाणार नाही.
- १.४.६ लेखनिकाची व्यवस्था आयोगाच्या कार्यालयामार्फत करण्याचा पर्याय निवडलेल्या व त्याबाबत पूर्व परवानगी देण्यात आलेल्या उमेदवारांबाबत परीक्षा उपकेंद्रावर लेखनिकाची व्यवस्था करण्यात येईल. उमेदवाराने मागणी केल्यास आयोगामार्फत व्यवस्था केलेल्या लेखनिकास परीक्षेपूर्वी भेटण्याची परवानगी देय राहिल.
- १.४.७ लेखनिकाची मदत घेण्याची पूर्व परवानगी देण्यात आलेल्या उमेदवारांना परीक्षेच्या प्रत्येक तासासाठी २० मिनिटे याप्रमाणे अनुग्रह कालावधी (Compensatory Time) अनुज्ञेय राहिल.
- १.४.८ लेखनिकाची मदत न घेता केवळ अनुग्रह कालावधीची पूर्व परवानगी घेतलेल्या उमेदवारांनाही परीक्षेच्या प्रत्येक तासासाठी २० मिनिटे याप्रमाणे अनुग्रह कालावधी (Compensatory Time) अनुज्ञेय राहिल.
- १.४.९ काही अपवादात्मक परिस्थितीत परीक्षा सुरु होण्यापूर्वी ऐनवेळी लेखनिक बदलास मान्यता देण्याचे अधिकार संबंधित उपकेंद्रप्रमुखांना राहतील.
- १.४.१० उमेदवाराने स्वतः लेखनिकाची व्यवस्था केल्यास त्याच्या मानधनाची व्यवस्था उमेदवारास करावी लागेल.
- १.४.११ लेखनिकाची आयोगाच्या कार्यालयामार्फत पुरविण्यात आला असल्यास आयोगाने विहित केल्याप्रमाणे लेखनिकाचे मानधन संबंधित उपकेंद्रप्रमुखांकडे परीक्षा सुरु होण्यापूर्वी जमा करणे आवश्यक राहिल.
- १.५ लेखनिकाची मदत घेणा-या उमेदवारांकरीता विशेष सूचना:-
 - १.५.१ दिव्यांग उमेदवार प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्न वाचण्यास आणि/अथवा उत्तरे लिहिण्यास सक्षम नसल्याच्या कारणास्तव त्यास लेखनिकाची मदत अनुज्ञेय आहे. यास्तव, लेखनिकाने दिव्यांग उमेदवारास केवळ प्रश्न वाचण्यास तसेच उमेदवाराने सांगितलेले उत्तर छायांकित करण्यास/लिहिण्यास मदत करणे अपेक्षित आहे.
 - १.५.२ लेखनिकाने प्रश्न वाचून दाखवल्यानंतर उमेदवाराने सांगितलेले उत्तरच विहित ठिकाणी छायांकित करणे/लिहिणे अपेक्षित आहे. उत्तराच्या निवडीबाबत लेखनिकाने कोणत्याही प्रकारे हस्तक्षेप/मार्गदर्शन/सूचना करू नये.
 - १.५.३ लेखनिकाने परीक्षा कालावधीत प्रश्नोत्तराबाबत अथवा इतर कोणत्याही विषयी उमेदवारांशी चर्चा/गप्पा करू नयेत. तसेच, इतर लेखनिक/उमेदवार यांच्याशी बोलू नये.
 - १.५.४ दिव्यांग उमेदवार व लेखनिक यांना आयोगाच्या परीक्षांचे सर्व नियम/सूचना जशाच्या तशा लागू असतील.
 - १.५.५ उमेदवाराने स्वतः व्यवस्था केलेल्या लेखनिकाच्या गैरवर्तनाची जबाबदारी संबंधित उमेदवाराची राहिल. तसेच लेखनिक व उमेदवार यांच्यामधील संभाषणामुळे परीक्षेची शांतता कोणत्याही प्रकारे भंग होणार नाही अथवा इतर उमेदवारांची एकाग्रता भंग होणार नाही, याची दक्षता घेण्याची जबाबदारी उमेदवाराची राहिल.
 - १.५.६ आयोगाच्या कार्यालयाकडून अथवा परीक्षेच्या वेळी संबंधित पर्यवेक्षकीय अधिकारी/कर्मचारी यांच्याकडून देण्यात आलेल्या सूचनांचे उल्लंघन केल्यास उमेदवार व लेखनिकावरील इतर कायदेशीर कारवाईसह संबंधित उमेदवाराची उमेदवारी रद्द करण्यात येईल अथवा आयोगाच्या स्वेच्छाधिकारानुसार आयोगामार्फत निवडीकरीता प्रतिरोधित (Debar) करण्यात येईल.

२. निवड प्रक्रिया अथवा मुलाखत अथवा निवडीनंतर कामावर रुजू होताना अथवा अन्य कोणत्याही टप्प्यावर, दिव्यांगत्वामुळे लिहिण्याच्या वेगावर मर्यादा येत असल्यामुळे परीक्षेच्या वेळी लेखनिकाची सेवा घेणे आवश्यक असल्याबाबत सक्षम प्राधिका-याने नियुक्त केलेल्या वैद्यकीय मंडळाची खात्री पटविण्याची जबाबदारी संबंधित उमेदवाराची राहिल.
३. लेखनिकाची मदत घेण्याबाबत अथवा अनुग्रह कालावधी घेण्याबाबत विहित निकषांची उमेदवारांकडून पुर्तता होत नसल्याचे अथवा उमेदवाराने स्वतः बदल तसेच लेखनिकाबद्दल दिलेली माहिती चुकीची/खोटी असल्याचे अथवा उमेदवारांकडून अथवा लेखनिकाकडून कोणतीही माहिती दडवून ठेवल्याचे कोणत्याही टप्प्यावर निदर्शनास आल्यास, संबंधित उमेदवाराची परीक्षेची उमेदवारी रद्द करून उमेदवारास व लेखनिकास आयोगाच्या स्वेच्छाधिकारानुसार आयोगामार्फत आयोजित केल्या जाणा-या परीक्षांमधून प्रतोरोधित(Debar) करण्यात येईल व/अथवा इतरही कायदेशीर कारवाई करण्यात येईल. अशा प्रकरणी उमेदवाराची शासन सेवेतील पदावर नियुक्ती झाली असेल तर त्याची सेवा समाप्ती करण्यास तो पात्र राहिल.
४. सदर मार्गदर्शक सूचना आयोगामार्फत यापुढे आयोजित करण्यात येणा-या सर्व परीक्षांकरीता लागू होतील.

दिनांक:- ४ मार्च, २०२०

उपसचिव, परीक्षा पूर्व
महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई

प्रपत्र-१

दिव्यांग व्यक्तीसाठी लेखनिक व/किंवा अनुग्रह कालावधी मिळण्याबाबत विनंती अर्ज

(Blindness/Locomotor disability - both arm affected-BA/Cerebral palsy या दिव्यांगत्व प्रकारातील उमेदवारांकरीता)

प्रेषक:

नाव.....

पत्ता.....

दिनांक:...../...../२०.....

प्रति,

मा. सचिव

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

बँक ऑफ इंडिया इमारत,

तिसरा मजला, महात्मा गांधी मार्ग,

हुतात्मा चौक, मुंबई-१.

विषय:- दिव्यांग उमेदवारास परीक्षेच्या वेळी लेखनिक व/किंवा अनुग्रह कालावधी उपलब्ध करून देण्याबाबत.

महोदय,

मी दिव्यांग उमेदवार असून आयोगामार्फत दिनांक.....रोजी प्रसिध्द करण्यात आलेल्या जाहिरातीस अनुसरून आयोगास अर्ज सादर केला आहे. सदर परीक्षेच्या उमेदवारीसंदर्भातील माझी माहिती खालीलप्रमाणे आहे:-

(१) परीक्षेचे नाव:-.....

(२) परीक्षेचा प्रस्तावित दिनांक:-...../...../२०.....

(३) प्रोफाईलमधील नोंदणीकृत भ्रमणध्वनी क्रमांक:-.....

(४) प्रोफाईलमधील नोंदणीकृत ईमेल आयडी:-.....

२. मी Blindness/Locomotor disability - both arm affected-BA/Cerebral palsy (लागू नसेल ते खोडावे) या दिव्यांगत्व प्रकारातील व्यक्ती असून **परीक्षेच्या वेळी स्वतः उत्तरे लिहिण्यासाठी मी सक्षम नाही.** दिव्यांग उमेदवारांना लेखनिक पुरविण्यासंदर्भातील शासनाच्या तसेच आयोगाच्या नियम/सूचनानुसार मला लेखनिकाची/अनुग्रह कालावधीची (लागू नसेल ते खोडावे) आवश्यकता आहे.

३. विहित दिव्यांगत्वाबाबतच्या सक्षम प्राधिका-याने प्रदान केलेल्या वैध प्रमाणपत्राची प्रत सोबत जोडली आहे.

#४.प्रस्तुत परीक्षेकरीता मला आयोगाच्या कार्यालयाकडून लेखनिक उपलब्ध करून देण्यात यावा **अथवा**

#५.प्रस्तुत परीक्षेकरीता लेखनिकाची व्यवस्था मी स्वतः करणार असून लेखनिक म्हणून मी निवडलेल्या व्यक्तीचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे:-

५.१ लेखनिकाचे नाव -.....

५.२ लेखनिकाचा जन्मदिनांक - /...../..... ५.३ लेखनिकाचे जन्मठिकाण:-.....

५.४ लेखनिकाचा कायम रहिवासाचा पत्ता -.....

५.५ लेखनिकाचा ओळखपत्र क्रमांक:-.....

(आधार कार्ड, पॅन कार्ड, स्मार्ट कार्ड प्रकारचे ड्रायव्हिंग लायसन्स, मतदान ओळखपत्र, पासपोर्ट यापैकी एक)

५.६ लेखनिकाचा आधार क्रमांक:-.....

५.७ मोबाईल नंबर- (१)उमेदवार-..... (२) लेखनिक-.....

५.८ लेखनिकाची शैक्षणिक अर्हता :-..... ५.९ उमेदवाराचे लेखनिकाशी नाते (असल्यास):-.....

५.१० लेखनिकाची आयोगामार्फत कोणत्याही पदावर निवड झाली आहे काय? होय/नाही

५.११ लेखनिकाची आयोगामार्फत निवड झाली असल्यास:-

(१)परीक्षेचे नाव:-

(२)बैठक क्रमांक:-

(३)शिफारस झालेले पद:-

५.१२ लेखनिकाने यापूर्वी एखाद्या उमेदवाराला लेखनिक म्हणून मदत केली असल्यास:-

(१)उमेदवाराचे नाव:-

(२)परीक्षेचे नाव:-

(३)उमेदवाराचा बैठक क्रमांक:-

६. दिव्यांग उमेदवारांना लेखनिक पुरविण्यासंदर्भातील तसेच आयोगाने दिलेल्या इतर सर्व सूचना आम्ही वाचल्या असून त्याचे काटेकोरपणे पालन करण्याबाबत हमी देतो.

७. लेखनिकाची मदत घेण्याबाबत अथवा अनुग्रह कालावधी घेण्याबाबत विहित निकषाची उमेदवारांकडून पुर्तता होत नाही अथवा उमेदवाराने स्वतः बदल तसेच लेखनिकाबद्दल दिलेली माहिती चुकीची / खोटी असल्याचे अथवा उमेदवारांकडून अथवा लेखनिकाकडून कोणतीही माहिती दडवून ठेवल्याचे कोणत्याही टप्प्यावर निदर्शनास आल्यास उमेदवाराची तसेच लेखनिकाची संबंधित परीक्षेची उमेदवारी रद्द करून उमेदवारास व लेखनिकास आयोगाच्या स्वेच्छाधिकारानुसार प्रतिरोधित [Debar] करण्यात येईल, अथवा इतरही कायदेशीर कारवाई करण्यात येईल. अशा प्रकरणी संबंधितांची शासन सेवेतील पदावर नियुक्ती झाली असेल तर त्याची सेवा समाप्ती योग्य ठरेल, याची आम्हास जाणीव आहे.

उमेदवाराची स्वाक्षरी/अंगठा.....
दिनांक.....

लेखनिकाची स्वाक्षरी.....
दिनांक.....

#लागू नसेल ते खोडावे

सोबत:-

(१) दिव्यांगत्वाबाबतच्या विहित वैद्यकीय प्रमाणपत्राची छायांकित प्रत.

(३) लेखनिकाच्या आधारकार्डची/ओळखपत्राची उमेदवाराने व लेखनिकाने स्वसाक्षात्कृत केलेली प्रत.

प्रपत्र-२

दिव्यांग व्यक्तीसाठी लेखनिक व/किंवा अनुग्रह कालावधी मिळण्याबाबत विनंती अर्ज

(Blindness/Locomotor disability - both arm affected-BA/Cerebral palsy ऐवजी इतर दिव्यांगत्व प्रकारातील उमेदवारांकरीता)

प्रेषक:

नाव.....

पत्ता.....

दिनांक:...../...../२०.....

प्रति,

मा. सचिव

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

बँक ऑफ इंडिया इमारत,

तिसरा मजला, महात्मा गांधी मार्ग,

हुतात्मा चौक, मुंबई-१.

विषय:- दिव्यांग उमेदवारास परीक्षेच्या वेळी लेखनिक व/किंवा अनुग्रह कालावधी उपलब्ध करून देण्याबाबत.

महोदय,

मी दिव्यांग उमेदवार असून आयोगामार्फत दिनांक.....रोजी प्रसिध्द करण्यात आलेल्या जाहिरातीस अनुसरून आयोगास अर्ज सादर केला आहे. सदर परीक्षेच्या उमेदवारीसंदर्भातील माझी माहिती खालीलप्रमाणे आहे:-

(१) परीक्षेचे नाव:-.....

(२) परीक्षेचा प्रस्तावित दिनांक:-...../...../२०.....

(३) प्रोफाईलमधील नोंदणीकृत भ्रमणध्वनी क्रमांक:-.....

(४) प्रोफाईलमधील नोंदणीकृत ईमेल आयडी:-.....

२. मीया दिव्यांगत्व प्रकारातील व्यक्ती असून **परीक्षेच्या वेळी स्वतः उत्तरे लिहिण्यासाठी मी सक्षम नाही.** दिव्यांग उमेदवारांना लेखनिक पुरविण्यासंदर्भातील शासनाच्या तसेच आयोगाच्या नियम/सुचनांनुसार मला लेखनिकाची/अनुग्रह कालावधीची (लागू नसेल ते खोडावे) आवश्यकता आहे.

३. विहित दिव्यांगत्वाबाबतच्या सक्षम प्राधिका-याने प्रदान केलेल्या वैध प्रमाणपत्राची प्रत सोबत जोडली आहे.

४. विकलांगत्वामुळे स्वतः उत्तरे लिहिण्यासाठी सक्षम नसल्याने/उत्तरे लिहिण्याच्या वेगावर मर्यादा येत असल्यामुळे, परीक्षेच्या वेळी लेखनिकाची सेवा घेणे आवश्यक असल्याबाबत सक्षम प्राधिका-याने प्रदान केलेल्या वैध प्रमाणपत्राची (Certificate regarding physical limitation in an examinee to write) प्रत सोबत जोडली आहे.

#५. प्रस्तुत परीक्षेकरीता मला आयोगाच्या कार्यालयाकडून लेखनिक उपलब्ध करून देण्यात यावा **अथवा**

#६. प्रस्तुत परीक्षेकरीता लेखनिकाची व्यवस्था मी स्वतः करणार असून लेखनिक म्हणून मी निवडलेल्या व्यक्तीचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे:-

६.१ लेखनिकाचे नाव -.....

६.२ लेखनिकाचा जन्मदिनांक -/...../..... ६.३ लेखनिकाचे जन्मठिकाण:-.....

६.४ लेखनिकाचा कायम रहिवासाचा पत्ता -.....

६.५ लेखनिकाचा ओळखपत्र क्रमांक-.....

(आधार कार्ड, पॅन कार्ड, स्मार्ट कार्ड प्रकारचे ड्रायव्हिंग लायसन्स, मतदान ओळखपत्र, पासपोर्ट यापैकी एक)

६.६ लेखनिकाचा आधार क्रमांक:.....

६.७ मोबाईल नंबर- (१)उमेदवार-..... (२) लेखनिक-.....

६.८ लेखनिकाची शैक्षणिक अर्हता :-..... ६.९ उमेदवाराचे लेखनिकाशी नाते (असल्यास):-.....

६.१० लेखनिकाची आयोगामार्फत कोणत्याही पदावर निवड झाली आहे काय? होय/नाही

६.११ लेखनिकाची आयोगामार्फत निवड झाली असल्यास:-

(१) परीक्षेचे नाव:-

(२) बैठक क्रमांक:-

(३) शिफारस झालेले पद:-

६.१२ लेखनिकाने यापूर्वी एखाद्या उमेदवाराला लेखनिक म्हणून मदत केली असल्यास:-

(१) उमेदवाराचे नाव:-

(२) परीक्षेचे नाव:-

(३) उमेदवाराचा बैठक क्रमांक:-

७. दिव्यांग उमेदवारांना लेखनिक पुरविण्यासंदर्भातील तसेच, आयोगाने दिलेल्या इतर सर्व सूचना आम्ही वाचल्या असून त्याचे काटेकोरपणे पालन करण्याबाबत हमी देतो.

८. लेखनिकाची मदत घेण्याबाबत अथवा अनुग्रह वेळ घेण्याबाबत विहित निकषाची उमेदवारांकडून पुर्तता होत नाही अथवा उमेदवाराने स्वतः बद्दल तसेच लेखनिकाबद्दल दिलेली माहिती चुकीची / खोटी असल्याचे अथवा उमेदवारांकडून अथवा लेखनिकाकडून कोणतीही माहिती दडवून ठेवल्याचे कोणत्याही टप्प्यावर निदर्शनास आल्यास उमेदवाराची तसेच लेखनिकाची संबंधित परीक्षेची उमेदवारी रद्द करून उमेदवारास व लेखनिकास आयोगाच्या स्वेच्छाधिकारानुसार प्रतिरोधित[Debar] करण्यात येईल, अथवा इतरही कायदेशीर कारवाई करण्यात येईल. अशा प्रकरणी संबंधितांची शासन सेवेतील पदावर नियुक्ती झाली असेल तर त्याची सेवा समाप्ती योग्य ठरेल, याची आम्हास जाणीव आहे.

उमेदवाराची स्वाक्षरी/अंगठा.....
दिनांक.....

लेखनिकाची स्वाक्षरी.....
दिनांक.....

#लागू नसेल ते खोडावे

सोबत:-

(१) दिव्यांगत्वाबाबतच्या विहित वैद्यकीय प्रमाणपत्राची छायांकित प्रत.

(२) लेखनिकाची सेवा घेणे आवश्यक असल्याबाबत सक्षम प्राधिका-याने सही व शिक्क्यासह प्रदान केलेल्या मूळ वैध प्रमाणपत्राची

(Certificate regarding physical limitation in an examinee to write) छायांकित प्रत.

(३) लेखनिकाच्या आधारकार्डची/ओळखपत्राची उमेदवाराने व लेखनिकाने स्वसाक्षात्कृत केलेली प्रत.

नमुना क्रमांक-९

लेखनिकाची मदत घेणा-या उमेदवाराने लेखनिकासह द्यावयाचे संयुक्त प्रमाणपत्र

१.परीक्षेचे नाव :-..... २. दिनांक :- / /२० ३. वेळ:- ते

४.विषय :-.....

५.केंद्र :-.....

६.उपकेंद्राचे नाव :-.....

उमेदवार व लेखनिकाची माहिती:-

१.उमेदवाराचे नाव :-.....

२.उमेदवाराचा बैठक क्रमांक -.....

३.लेखनिकाचे नाव -.....

४.लेखनिकाचा जन्मदिनांक - / /

५.लेखनिकाचे जन्मठिकाण:-.....

६.लेखनिकाचा कायम रहिवासाचा पत्ता -.....

लेखनिकाचा
पासपोर्ट आकाराचा
फोटो या ठिकाणी
चिकटवावा.

७.लेखनिकाचा ओळखपत्र क्रमांक-.....

(आधार कार्ड, पॅन कार्ड, स्मार्ट कार्ड प्रकारचे
ड्रायव्हिंग लायसन्स, मतदान ओळखपत्र, पासपोर्ट
यापैकी एक)

८.लेखनिकाचा आधार क्रमांक.....

(लेखनिकाच्या आधार कार्डची मूळ प्रत दाखविणे व
स्वसाक्षात्कृत प्रत समवेक्षकांना देणे आवश्यक आहे.)

९.मोबाईल नंबर- (१)उमेदवार-..... (२)लेखनिक-.....

१०.लेखनिकाची शैक्षणिक अर्हता :-.....

११.उमेदवाराचे लेखनिकाचे नाते (असल्यास) :-.....

-: प्रमाणपत्र :-

आम्ही निम्नस्वाक्षरीकार श्री/श्रीमती/कुमार/कुमारी (उमेदवाराचे नाव)
या परीक्षेकरीता पात्र उमेदवार व श्री/श्रीमती/कुमार/कुमारी (लेखनिकाचे नाव) पात्र
उमेदवाराचा लेखनिक, खालीलप्रमाणे प्रतिज्ञापत्र करतो की,

(१)आमच्या माहिती व समजुतीप्रमाणे वरील माहिती सत्य व बिनचूक आहे. दिव्यांग उमेदवारांना लेखनिक पुरविण्यासंदर्भातील तसेच,
आयोगाने दिलेल्या इतर सर्व सूचना आम्ही वाचल्या असून त्याचे काटेकोरपणे पालन करण्याबाबत हमी देतो.

(२)दिव्यांग उमेदवारांना लेखनिक पुरविण्यासंदर्भातील शासनाच्या तसेच आयोगाच्या नियम / सुचनांनुसार **उमेदवाराला लेखनिकाची आवश्यकता आहे.**

(३)विहित दिव्यांगत्वाबाबतचे सक्षम प्राधिका-याने प्रदान केलेले वैध प्रमाणपत्र उमेदवाराकडे उपलब्ध असून ते कोणत्याही टप्प्यावरील
चौकशीच्या वेळी सादर करण्यात येईल.

(४)**दिव्यांगत्वामुळे उमेदवार स्वतः उत्तरे लिहिण्यासाठी सक्षम नसल्याने** उत्तरे लिहिण्याच्या वेगावर मर्यादा येत असल्यामुळे
परीक्षेच्या वेळी लेखनिकाची सेवा घेणे आवश्यक असल्याबाबत निवड प्रक्रिया अथवा मुलाखत अथवा निवडीनंतर कामावर रुजू
होताना अथवा अन्य कोणत्याही टप्प्यावर सक्षम प्राधिका-याने नियुक्त केलेल्या वैद्यकीय मंडळाची खात्री पटविण्याची जबाबदारी
उमेदवाराची आहे.

(५)**उमेदवाराने लेखनिक नेमला असल्यास त्यास** दुस-या उमेदवाराला अन्य परीक्षेत लेखनिक म्हणून काम काम करता येणार नाही,
याची आम्हाला/मला जाणीव आहे.

(६)उमेदवार व लेखनिक एकाच परीक्षेकरीता उमेदवार नाहीत.

(७)लेखनिकाची मदत घेण्याबाबत अथवा अनुग्रह कालावधी घेण्याबाबत विहित निकषाची उमेदवारांकडून पूर्तता होत नाही अथवा
उमेदवाराने स्वतः बदल तसेच लेखनिकाबद्दल दिलेली माहिती चुकीची / खोटी असल्याचे अथवा उमेदवारांकडून अथवा
लेखनिकाकडून कोणतीही माहिती दडवून ठेवल्याचे कोणत्याही टप्प्यावर निदर्शनास आल्यास उमेदवाराची तसेच लेखनिकाची
संबंधित परीक्षेची उमेदवारी रद्द करून उमेदवारास व लेखनिकास आयोगाच्या स्वेच्छाधिकारानुसार आयोगामार्फत आयोजित केल्या
जाणा-या परीक्षामधून प्रतिरोधित[Debar] करण्यात येईल. अथवा इतरही कायदेशीर कारवाई करण्यात येईल. अशा प्रकरणी
संबंधितांची शासन सेवेतील पदावर नियुक्ती झाली असेल तर त्याची सेवा समाप्ती योग्य ठरेल.

उमेदवाराची स्वाक्षरी/अंगठा

लेखनिकाची स्वाक्षरी.....

दिनांक.....

दिनांक.....

(पर्यवेक्षक / समवेक्षक यांच्या उपस्थितीत दोघांनी स्वाक्षरी करणे आवश्यक)

समवेक्षकाची स्वाक्षरी.....

पर्यवेक्षकाची स्वाक्षरी.....

नमुना क्रमांक-१०

अनुग्रह कालावधीची [Compensatory Time] मागणी करणा-या उमेदवाराने द्यावयाचे प्रमाणपत्र

- १.परीक्षेचे नाव :- २. दिनांक :- / /२० ३. वेळ:- ते
४.विषय :-
५.केंद्र :-
६.उपकेंद्राचे नाव :-

उमेदवाराची माहिती:-

- १.उमेदवाराचे नाव :-
२.उमेदवाराचा बैठक क्रमांक -
३.मोबाईल नंबर-.....

-: प्रमाणपत्र :-

- मी श्री/श्रीमती/कुमार/कुमारी (उमेदवाराचे नाव) या परीक्षेकरीता पात्र उमेदवार खालीलप्रमाणे प्रतिज्ञापत्र करतो की,
(१)माझ्या माहिती व समजुतीप्रमाणे वरील माहिती सत्य व बिनचूक आहे. विकलांग उमेदवारांना अनुग्रह कालावधी [Compensatory Time] पुरविण्यासंदर्भातील तसेच आयोगाने दिलेल्या इतर सर्व सूचना मी वाचल्या असून त्याचे काटेकोरपणे पालन करण्याबाबत हमी देतो.
(२)विहित दिव्यांगत्वामुळे सक्षम प्राधिका-याने प्रदान केलेले वैध प्रमाणपत्र उमेदवाराकडे उपलब्ध असून ते कोणत्याही टप्प्यावरील चौकशीच्या वेळी सादर करण्यात येईल.
(३)दिव्यांगत्वामुळे उमेदवार स्वतः उत्तरे लिहिण्यासाठी सक्षम नसल्याने उत्तरे लिहिण्याच्या वेगावर मर्यादा येत असल्यामुळे परीक्षेच्या वेळी अनुग्रह कालावधी आवश्यक असल्याबाबत निवड प्रक्रिया अथवा मुलाखत अथवा निवडीनंतर कामावर रुजू होताना अथवा अन्य कोणत्याही टप्प्यावर सक्षम प्राधिका-याने नियुक्त केलेल्या वैद्यकीय मंडळाची खात्री पटविण्याची जबाबदारी उमेदवाराची आहे.
(४)उमेदवार नियमानुसार प्रत्येक तासाला २० मिनिटाचा अनुग्रह वेळेसाठी [Compensatory Time] पात्र आहे, याची मला जाणीव आहे.
(५)अनुग्रह वेळ घेण्याबाबत विहित निकषाची उमेदवारांकडून पूर्तता होत नाही अथवा उमेदवाराने स्वतः बदल दिलेली माहिती चुकीची / खोटी असल्याचे अथवा उमेदवारांकडून कोणतीही माहिती दडवून ठेवल्याचे कोणत्याही टप्प्यावर निदर्शनास आल्यास परीक्षेची उमेदवारी रद्द करून उमेदवारास आयोगाच्या स्वेच्छाधिकारानुसार आयोगामार्फत आयोजित केल्या जाणा-या परीक्षांमधून प्रतिरोधित [Debar] करण्यात येईल. अथवा इतरही कायदेशीर कारवाई करण्यात येईल. अशा प्रकरणी उमेदवाराची शासन सेवेतील पदावर नियुक्ती झाली असेल तर त्याची सेवा समाप्ती योग्य ठरेल, याची मला जाणीव आहे.

उमेदवाराची स्वाक्षरी
दिनांक.....

(पर्यवेक्षक/समवेक्षक यांच्या उपस्थितीत स्वाक्षरी करणे आवश्यक)

समवेक्षकाची स्वाक्षरी..... पर्यवेक्षकाची स्वाक्षरी

Certificate regarding physical limitation in an examinee to write

This is to certify that, I have examined Mr/Ms/Mrs(Name of the Candidate with disability), a person with (Nature and percentage of disability as mentioned in the certificate of disability), S/o/D/o....., a resident of(Village/District/ State) and to state that he/she has physical limitation which hampers his/her writing capabilities owing to his/her disability.

Signature

Chief Medical Officer/Civil Surgeon/Medical Superintendent of

a Government health care institution

Name and Designation

Name of Government Hospital/Health Care Centre with Seal

Place:-

Date:-

Note:- Certificate should be given by a specialist of the relevant stream/disability (e.g. Visual impairment – Ophthalmologist, Locomotor disability – Orthopaedic specialist/PMR).

Letter of Undertaking for Using Own Scribe

I....., a candidate with
.....(name of the disability) appearing for the
.....(name of the examination) bearing Roll
No.....at.....(name
of the Sub-Centre) in the District....., Maharashtra. My qualification
is.....

I do hereby state that..... (Name of the
Scribe) will provide the service of Scribe/Reader/Lab Assistant for the undersigned for taking the
aforesaid examination.

I do hereby undertake that his qualification is
.....In case, subsequently it is found that his qualification is
not as declared by the undersigned and is higher than my qualification, I shall forfeit my right to the
post and claims relating thereto.

(Signature/Thumb impression of the candidate with Disability)

Place:-

Date:-